

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор М. В. Міюсов
Рішення вченої ради
від 23.12.2020 р., Протокол № 5

ПРАВИЛА ПРИЙОМУ

до аспірантури та докторантурі Національного університету «Одеська морська академія» у 2021 році

Одеса - 2020

Правила прийому
до аспірантури та докторантурі Національного університету «Одеська морська академія» у 2021 році

Підготовка здобувачів вищої освіти у Національному університеті «Одеська морська академія» здійснюється відповідно до “Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)”, затверженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. N 261 та Закону України “Про вищу освіту”.

Правила прийому розроблені Приймальною комісією Національного університету «Одеська морська академія» (далі – Приймальна комісія) відповідно до Умов прийому до вищих навчальних закладів України у 2021 році (далі – Умов прийому), затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 15.10.2020 № 1274 та Положення про аспірантуру і докторантuru Національного університету «Одеська морська академія».

I. Загальні положення

1.1. Національний університет «Одеська морська академія» (далі - НУ«ОМА») оголошує прийом на підготовку здобувачів вищої освіти за спеціальностями відповідно до додатку 1.

1.2. До аспірантури та докторантурі НУ«ОМА» приймаються громадяни України, а також особи без громадянства, які проживають на території України на законних підставах, які здобули ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста), - для здобуття ступеня доктора філософії.

1.3. Фінансування підготовки фахівців здійснюється:

- за рахунок видатків державного та місцевих бюджетів у державних вищих навчальних закладах (державне замовлення);
- за кошти фізичних та/або юридичних осіб (на умовах договору, зокрема за кошти грантів, які отримав заклад вищої освіти на проведення наукових досліджень, за якими передбачається підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії або доктора наук).

1.4. Підготовка здобувачів вищої освіти наукового ступеня доктора філософії здійснюється в аспірантурі НУ«ОМА» за очною (денною) формою навчання – державне замовлення або за контрактом або заочною (дистанційною) формою навчання – за контрактом.

1.5. Громадяни України мають право безоплатно здобувати вищу освіту на конкурсній основі відповідно до стандартів вищої освіти, якщо громадянин вперше здобуває певний ступінь за кошти державного або місцевого бюджету.

Громадяни України, які не завершили навчання за кошти державного або місцевого бюджету за певним ступенем освіти, мають право повторно безоплатно здобувати вищу освіту в державних і комунальних вищих навчальних закладах за тим самим ступенем освіти за умови відшкодування до державного або місцевого бюджету коштів, витрачених на оплату послуг з підготовки фахівців, відповідно до Порядку відшкодування коштів державного або місцевого бюджету, витрачених на оплату послуг з підготовки фахівців, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 серпня 2015 року № 658.

1.6. Іноземці та особи без громадянства, які постійно проживають в Україні, особи, яким надано статус біженця в Україні, особи, які потребують додаткового або тимчасового захисту, та особи, яким надано статус закордонного українця і які перебувають в Україні на законних підставах, мають право на здобуття освіти вищої кваліфікації нарівні з громадянами України.

1.7. Усі особи, які здобувають освіту вищої кваліфікації у аспірантурі та докторантурі НУ«ОМА», мають рівні права та обов'язки.

1.8. Прийом до аспірантури та докторантурі НУ«ОМА» на усі ступені здійснюється за конкурсом незалежно від джерел фінансування.

1.9. Забороняється одночасне навчання на денний формі навчання за кількома спеціальностями.

1.10. Для вступників, які потребують поселення у гуртожиток під час вступу, надання місць у гуртожитку гарантовано.

II. Організація прийому до аспірантури і докторантурі НУ«ОМА»

2.1. Організацію прийому вступників до аспірантури та докторантурі НУ«ОМА» здійснює Приймальна комісія, склад якої затверджується наказом ректора, який є її головою.

2.2. Ректор НУ«ОМА» забезпечує дотримання законодавства України, в тому числі Умов прийому, Правил прийому, а також відкритість та прозорість роботи приймальної комісії.

2.3. Рішення приймальної комісії вступає в дію після видання наказу ректора НУ«ОМА».

2.4. Усі питання, пов'язані з прийомом до аспірантури та докторантурі Університету, вирішуються Приймальною комісією на її засіданнях.

III. Вимоги до рівня освіти вступників

3.1. На навчання для здобуття наукового ступеня доктора філософії приймаються особи, які мають наукові здобутки та опубліковані праці з обраної наукової спеціальністі, і які в змозі на високому науковому рівні проводити фундаментальні, пошукові і приладні наукові дослідження..

IV. Строки прийому заяв та документів, конкурсного відбору та зарахування на навчання

4.1. Прийом заяв і документів, вступні іспити, що проводить НУ«ОМА», конкурсний відбір та зарахування на навчання вступників на основі здобутого ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста) для здобуття наукового ступеня доктора філософії чи доктора наук проводиться в такі строки:

Етапи вступної кампанії	Денна/заочна форма навчання
	вступники на основі здобутого ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста) та доктора філософії
Початок прийому заяв та документів	15 квітня 2021 року
Закінчення прийому заяв та документів	20 серпня 2021 року
Строки проведення вступних іспитів	23-27 серпня 2021 року – денна форма навчання (держ.замовлення та контракт)/заочна форма навчання (контракт)
Термін оприлюднення рейтингового списку вступників	30 серпня 2021 року
Терміни зарахування вступників	за державним замовленням та контрактом - 31 серпня 2021 р.

V. Порядок прийому заяв та документів для участі у конкурсному відборі

5.1. Усі вступники подають заяви тільки в паперовій формі. Вони можуть подавати заяву на одну спеціальність на навчання для здобуття наукового ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти або заяву для здобуття наукового ступеня доктора наук.

5.2. Під час подання заяви вступник в паперовій формі пред'являє наступні документи:

- заяву на ім'я ректора;
- анкету встановленого зразка (вдається у відділі аспірантури та докторантury);
- автобіографію;
- 4 фотокартки розміром 3x4;
- копію диплома про закінчення вищого навчального закладу;
- копію додатка до диплома (спеціаліста/магістра);
- копію паспорта;
- копію довідки про присвоєння ідентифікаційного номера;
- медичну довідку або копію санітарної книжки;
- оригінали наданих копій документів;
- список опублікованих наукових праць і винаходів. Аспіранти, які не мають опублікованих наукових праць і винаходів, подають наукові доповіді (реферати) із обраної спеціальності на тему майбутньої дисертації.

5.3. При вступі до докторантury, окрім вищенаведеного переліку документів, подаються:

- розгорнутий план дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук;
- копія дипому про присудження наукового ступеня кандидата наук (доктора філософії) (у разі здобуття відповідної освіти за кордоном — копія ностифікованого диплома);
- мотивований витяг із засідання кафедри про рекомендацію до вступу до докторантury.

5.4. При прийнятті на навчання осіб, які подають документ про здобутий за кордоном ступінь (рівень) освіти (далі – Документ), обов'язковою є процедура визнання і встановлення еквівалентності документа, що здійснюється відповідно до Порядку визнання здобутих в іноземних вищих навчальних закладах ступенів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 05 травня 2015 року № 504, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27 червня 2015 року за № 614/ 27059. Процедура визнання документа з метою продовження навчання здійснюється Академією до дати зарахування.

VI. Організація і проведення конкурсу

6.1. Для конкурсного відбору осіб при прийомі на навчання для здобуття наукового ступеня доктора філософії враховується сума балів з письмових вступних іспитів із спеціальності, англійської мови та філософії.

6.2. Вступник, який підтвердив свій рівень знання англійської мови дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти чи

аналогічного рівня); німецької мови - дійсним сертифікатом TestDaF (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти чи аналогічного рівня); французької мови - дійсним сертифікатом тесту DELF або DALF (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти чи аналогічного рівня), звільняється від складання вступного іспиту з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного іспиту з іноземної мови з найвищим балом.

6.3. Особам, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності), ніж та, яка зазначена в їх дипломі магістра (спеціаліста), можуть бути призначені додаткові вступні випробування.

6.4. Результат іспиту оцінюється за шкалою від 2 до 5 балів.

VII. Проведення вступних іспитів

7.1. Для проведення вступних іспитів в Університеті створюються предметні комісії.

7.2. Вступники, які одержали під час вступного іспита менше 3 балів за шкалою від 2 до 5 балів до участі у конкурсі не допускаються.

7.3. Програми вступних іспитів для вступу на основі здобутого ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) розробляються і затверджуються Університетом не пізніше ніж за місяць до початку прийому документів.

7.4. Особи, які без поважних причин не з'явилися на вступні іспити у визначений розкладом час, особи, знання яких було оцінено балами нижче встановленого правилами прийому мінімального рівня, а також особи, які забрали документи після дати закінчення прийому документів, до участі в наступних вступних іспитах та у конкурсному відборі не допускаються.

Перескладання вступних іспитів не допускається.

7.5. Апеляції на результати вступних іспитів, що проведені НУ«ОМА», розглядає апеляційна комісія НУ«ОМА», склад та порядок роботи якої затверджуються наказом ректора. Порядок роботи апеляційної комісії визначається положенням про апеляційну комісію НУ«ОМА».

Апеляції від вступників приймаються в письмовому вигляді відповідальним секретарем Приймальної комісії не пізніше наступної доби після оголошення результатів вступного іспиту.

Апеляція не є підставою для призначення повторного випробування.

У разі незгоди вступника з рішенням апеляційної комісії остаточне рішення приймає приймальна комісія на своєму засіданні.

VIII. Право на першочергове зарахування

8.1. Право на першочергове зарахування до Університету мають: вступники, рекомендовані до вступу до аспірантури вченою радою факультету (Університету) за результатами їх навчання в магістратурі та участі в науково-дослідницькій роботі студентів; ті вступники, що отримали диплом про вищу освіту з відзнакою.

IX. Формування та оприлюднення рейтингового списку вступників

9.1. Рейтинговий список вступників впорядковується:

- за конкурсним балом від більшого до меншого;
- з урахуванням права на першочергове зарахування при однаковому конкурсному балі в порядку додержання підстав для його набуття відповідно до розділу VIII цих Правил.

9.2. У списку вступників, рекомендованих до зарахування зазначаються:

- прізвище, ім'я та по батькові вступника;
- конкурсний бал вступника.

Завідувач відділом
аспірантури та докторантury

Волков О.М.

Додаток 1

Перелік спеціальностей для прийому на навчання осіб, які здобули освітній рівень магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста), для здобуття наукового ступеню доктора філософії

Національний університет "Одеська морська академія"

Денна/заочна Доктор філософії

Код та найменування галузі знань	Шифр та найменування спеціальності	Строки навчання	Ліцензований обсяг (особи)
27 Транспорт	271 Річковий та морський транспорт	4 роки	25
07 Управління та адміністрування	073 Менеджмент	4 роки	10

Міністерство освіти і науки України
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ»

Затверджую
Завідувач відділом
асpirантурі та докторантурі

Бодков О.М.

« 25 » грудня 2020 р.

Питання

до вступного іспиту в аспірантуру за спеціальністю 271 «Річковий та морський транспорт» (для вступників, які одержали диплом магістра/спеціаліста за спеціальністю: «Експлуатація суднових енергетичних установок»)

1. Аналіз індикаторного КПД.
2. Контроль ефективних показників СДВЗ в експлуатації.
3. Вплив конструктивних і експлуатаційних факторів на характеристики розпиловання палива.
4. Аналіз способів сумішоутворення в дизелях.
5. Аналіз процесу згоряння.
6. Аналіз процесу газообміну двотактних дизелів.
7. Крутильні коливання.
8. Усунення небезпечних крутильних коливань.
9. Вплив конструктивних і експлуатаційних факторів на теплонапругу.
10. Робота двигуна на гребний гвинт фіксованого кроку.
11. Робота двигуна на гребний гвинт регульованого кроку.
12. Контроль і діагностування дизеля.
13. Екологічні характеристики СДВЗ. Склад відпрацьованих газів (ВГ).
14. Шляхи зниження змісту шкідливих речовин у відпрацьованих газах.
15. Коректування робочого процесу СДВЗ із метою поліпшення екологічних показників.
16. Параметричні способи ТД, їх структура.
17. Характеристика діагностичних параметрів. Інформативність, чутливість.

- 18.Алгоритми діагностування, математичні моделі.
- 19.Характеристика вібраційного контролю для оцінки технічного стану об'єктів, параметри вібрації, їх взаємозв'язок.
- 20.Віброперетворювачі (п'єзоелектричні й індуктивні), їхні переваги й недоліки, загальні вимоги до установки віброперетворювачів на об'єктах діагностування.
- 21.Термографічні методи діагностування.
- 22.Безконтактні методи вимірювання лінійних переміщень для контролю зносів.
- 23.Порівняльна оцінка економічності різних типів СЕУ.
- 24.Способи утилізації теплоти.
- 25.Основні складові опору руху судна.
- 26.Залежність між швидкістю судна та потужністю суднової пропульсивної установки.
- 27.Взаємодія гребного гвинта, корпусу судна і головного двигуна на стаціонарних режимах роботи.
- 28.Ходова характеристика судна.
- 29.Поле можливих режимів роботи суднових дизелів.
- 30.Режими роботи ГД в умовах малих глибин води.
- 31.Режими роботи ГД на швартовах.
- 32.Умови функціонування пропульсивної установки судна при буксируванні.
- 33.Взаємодія корпусу судна, гребного гвинта та двигуна на штормову погоду.
- 34.Режим роботи головного двигуна (дизеля) при оброслому корпусі судна.
- 35.Взаємодія елементів СПУ при маневруванні.
- 36.Особливості технічного використання систем СЕУ.
- 37.Вплив параметрів навколошнього середовища на показники роботи дизельних двигунів.
- 38.Регенерація тепла в суднової паротурбінної установки (СПТУ).
- 39.Особливості робочих речовин, що застосовуються в суднової газотурбінної установки (СГТУ).
- 40.Технічна експлуатація – основна частина процесу виробництва на морському транспорти.
- 41.Процеси технічного використання.
- 42.Процеси технічного обслуговування й ремонту.
- 43.Безвідмовність. Основні показники безвідмовності суднової техніки.
- 44.Принципи планово-попереджуvalnoї системи технічного обслуговування та ремонту (ТО та Р).

45. Нагляд за станом техніки безпеки й охорони праці на судні.
46. Нагляд судновласника за технічним станом суден. Система інспекторських оглядів суден. Функції суперінтендантів по нагляду за технічним станом суден. Аналіз суднової документації.
47. Основні положення теорії керування виробництвом і складними організаційними системами.
48. Поняття про управління й прийняття рішень. Процес управління. Інформація в процесі управління. Прийняття рішень в умовах недоліку інформації. Уточнення інформації про стан системи.

Література

1. Артемов Г.А., Горбов В.М., Романовский Г.Ф. Судовые установки с газотурбинными двигателями. Учебное пособие для вузов. –Николаев: УГМТУ, 1997. -233 с.
2. Беляев Н.М. Основы теплопередачи. Учебник. -К.: Вища школа, Головное изд-во. 1989. -343с.
3. Беляев И.Г. и др. Дизельные автоматизированные установки морских судов: Учебник для морских колледжей.- М.: Транспорт, 2003.
4. Беляев И.Г. и др. Автоматизация процессов в судовой энергетике. Учебник для вузов, — М.: Транспорт, 2000.
5. Буров Н.И., Голубев В.К. и др. Справочник по информатике и эксплуатации судовой электроники. Одесса: Маяк, 1990,— 179с.
6. Брыль А.И. Переменные режимы судовых турбин. Учебное пособие.- Одесса, 2002.
7. Вилисов Д.В. и др. Электрооборудование судов. СПб.: Элморфонд СЭТ, 1996г.— 412с.
8. Воскобович В.Ю., Королева Т.Н., Павлова В.А. «Энергетические установки и силовая электроника транспортных средств». СПб., «Элмор», 2001г. — 383с.
9. Войткунский Я.И., Фадеев Ю.И., Федяев К.Д. Гидромеханика. Учебник, 2-е изд. -Л.; Судостроение, 1982.-456 с.
10. Голиков В.А. Научные основы управления микроклиматом судна. - Одесса: ОГМА, 1999.-321С.
11. Голиков А.А., Логищев И.В., Холчев Е.С. Технологии использования смазочных материалов в судовых энергетических установках: Учебное пособие.— Одеса: ОНМА, 2005.
12. Голубев В.К. Суднова електротехніка: Учбовий пособник. ОДМА.-Одеса.1993.-181с.
13. Гречко Н.Ф. Судовые турбинные установки. Справочное пособие. Одесса, 2005.
14. Завадський В.А., Михайлов С.А. Элементная база судовой электронной аппаратуры: Учебное пособие .— Одеса: ОНМА, 2006. — 312с.

15. Захаров Ю.В. Судовые установки кондиционирования воздуха и холодильные машины. Учебник для вузов. -Л.: Судостроение, 1972. - 566с.; 1979. -584с.; СПб: Судостроение, 1994.-504с.
16. Иванов Б.Н., Колегаев М.О., Касілов Ю.І., Іванов О.І. Основи охорони праці на морському транспорті. Подручник для студентов вищих навчальних закладів. -Одеса: Компас, 2003. -416 с.
17. Исаченко В.П., Осипов В.А., Сукомел А.С. Теплопередача. Учебник для вузов, 4-е изд. -М.: Энергоиздат, 1981. -417с.
18. Кириллин В. А., Сычев В.В., Шейдлин А.Е. Техническая термодинамика. -М.: Энергоатомиздат, 1983. -416с.
19. Кирис А.В. Термогидродинамические процессы: учебник/А.В.Кирис, Б.А.Гарагуля.- Одесса: НУ «ОМА», 2016. -287 с.
20. Колегаев М.А., Иванов Б.Н., Басанец Н.Г. Безопасность жизнедеятельности и выживания на море. Одесса: Гор. типогр. 2007.
21. Конвенция о Международной спутниковой связи, 1976 (INMARCAT). Одесса: Астропринт, 1998.
22. Константинов Ю.М. Гидравлика. Учебник, 2-е изд. — Киев: Вища школа, 1988. -398с.
23. Коруд В.І., Гамола О.Е., Малинівський С.М. Електротехніка: Підручник.-З-те вид., перероб. і дор.— Львов: «Магнolia плюс»; 2006.-447с.
24. Крымов И.С. Основы борьбы за живучесть судна. М.: РосКонсульт, 2006.
25. Ланчуковский В.И., Козьминых А.В. Автоматизированные системы управления судовыми дизельными и газотурбинными установками. Учебное пособие для вузов, 2-е изд.-М.: Транспорт, 1990.-328с.
26. Логищев И.В., Голиков А.А. Завьялов А.А. Технологии использования топлив в судовых энергетических установках: Учебное пособие.— Одесса: ОНМА, 2005.-125 с.
27. Международная конвенция по охране человеческой жизни на море (СОЛАС-74). Изд. Центр «Студия» Негоциант», 2004.
28. Международная конвенция по поиску и спасению на море, 1979 (SAR) Одесса: Астропринт, 1998.
29. Международная конвенция и кодекс о подготовке и дипломированию и несению вахты ПДНВ-78/95. Одесса: Изд. Центр «Судия» Негоциант», 2005.
30. Международная конвенция по предотвращению загрязнения с судов (МАРПОЛ 73/78). Одесса: Изд. Центр «Студия» Негоциант», 2005.
31. Международный кодекс по управлению безопасной эксплуатацией судов и предупреждению загрязнений/МКУБ (СОЛАС — 74) ISM Code. Одесса: Изд. Центр «Студия» Негоциант», 2005.
32. Международное руководство по судовой медицине. Женева: ВОЗ, 1992.
33. Милюсов М.В. Режимы работы и автоматизация пропульсивного комплекса теплохода с ветродвигителями. Одесса: ОГМА. ОКФА,

1996. -256с.
- 34.Нунупаров С.М. Предотвращение загрязнения моря с судов. Учебное пособие для вузов. -М: Транспорт, 1985. -288с.
- 35.Овсянников М.К. Петухов В.А. Судовые дизельные установки. Справочник. -Л.: Судостроение, 1986. -424с.
- 36.Павленко В.Г. Основы механики жидкости. -Л.: Судостроение, 1988.- 240 с.
- 37.Паначевний Б.І., Свергун Ю.Ф. Загальна електротехніка: теорія і практикум. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. -К.: Каравела, 2003.-440с.
- 38.Паначевний Б.И. Курс электротехники: Учебник для студентов механических специальностей вузов.-Х.: Торсин, 2002.-288 с.
- 39.Положение о технической эксплуатации морских и речных судов- Одеса: Министерство транспорта Украины/ЮжНИМФ, 1996.
- 40.Романовский Г.Ф. Плазменное воспламенение и сжигание топлив в судовых установках. -Л.: Судостроение, 1986. -185с.
- 41.Самсонов В.И., Худов Н.И. Двигатели внутреннего сгорания морских судов. Учебник для вузов. -М.: Транспорт, 1990.— 368с.
- 42.Селиверстов В.М., Бажан П.И. Термодинамика, теплопередача и теплообменные аппараты. Учебник для вузов. -М.: Транспорт. 1988.- 287с;
- 43.Слободянюк Л.И., Поляков В.И. Судовые паровые и газовые турбины и их эксплуатация. -Л.: Судостроение, 1983. -358с.
- 44.Суворов П.С. Судовые двигатели внутреннего сгорания: учебник. – Одесса: ОНМА, 2011. -600 с.
- 45.Судовые вспомогательные механизмы и системы. Учебное пособие для вузов. -М.: Транспорт, 1992. -319с.
- 46.Судовые электрические приводы. Учебник, 2-е изд., -М.: Транспорт, 1990.-326с.
- 47.Фомин Ю.А. Судовые двигатели внутреннего сгорания/Фомин Ю.Я., Горбань А.И., Добровольский В.В., Лукин А.И. и др. -Л.: Судостроение, 1989. - 343 с.
- 48.Шостак В.П. та інш. Проектування пропульсивної установки суден з прямою передачею потужності на гвинт. Навчальний посібник, Миколаїв УДМТУ,-2003.
- 49.Эксплуатация судовых котельных установок /Федоренко В.М., Залетов В.М., Руденко В.И., Беляев И.Г. — М.: Транспорт, 1991. -272 с.

Затверджую
Завідувач відділом
асpirантuri i doktoranturi

Волков О.М.
«25» жовтня 2020 р.

Питання

до вступного іспиту в аспірантуру за спеціальністю 271 «Річковий та морський транспорт» (для вступників, які одержали диплом магістра/спеціаліста за спеціальністю: «Судноводіння»)

1. Планування плавання в стислих водах. Вплив вітру, течії та мілководдя на керованість судна.
2. Планування океанського переходу. Плавання по ДБК.
3. Плавання судна з лоцманом на борту. Організація вахтової служби.
4. Визначення місцезнаходження судна астрономічними методами. Оцінка точності одержаного місця судна.
5. Оцінка навігаційної інформації, отриманої від різних джерел (ARPA, AIS, ECDIS), з метою прийняття рішення по безпечному плаванню.
6. Вплив похибок та промахів в лініях положення на точність визначення місця судна.
7. Навігаційно-інформаційні системи ECDIS. Призначення, функціональні можливості, типи електронних карт. Фактори, які впливають на точність інформації ECDIS.
8. Автоматичні ідентифікаційні системи (AIS). Призначення, застосування інформації AIS.
9. Планування навігаційного застосування РЛС на етапі попередньої прокладки шляху судна. Паралельна індексація.
10. Конвенція та кодекс ПДНВ про несення ходової навігаційної вахти.
11. Техніка судноводіння при відсутності видимості.
12. Класифікація маневрових характеристик судна. Суднова інформація про маневрові характеристики судна.
13. Вплив параметрів керма та корпусу на керування судном. Циркуляція судна та її елементи.

- 14.Засоби активного управління судном та їх характеристика. Застосування підруюючих пристрій, роздільних поворотних насадок. Застосування крильчатих рушій.
- 15.Виконання реверсу на суднах з різними пропульсивними комплексами.
- 16.Маневрування в стислих водах. Вплив вітру, течії й мілководдя на керованість судна.
- 17.Маневрування на мілководді, врахування зменшення запаса води під килем із-за зростання осадки від швидкості судна, бортової та килевої качки, під час звороту.
- 18.Маневрування та керування судном під час швартування та від швартування з буксирами або без буксирів при вітри, течії та припливних явищах.
19. Взаємодії судна та буксира.
- 20.Маневрування та керування судном в штормових умовах, вибір режиму штормовання.
- 21.Маневрування та керування судном під час морської буксировки.
- 22.Практичні заходи, які застосовують при плаванні в кризі або поблизу криги, чи в умовах обмерзання судна.
- 23.Пошук та рятування на морі. Керівництво IAMSAR.
- 24.Дії, які повинні заодружуватися, при неминучому зіткненні та після зіткнення.
- 25.Оцінка становища судна після аварії. Суднове аварійно-рятувальне майно.
- 26.Застосування ЗАРП. Режими орієнтації та стабілізації зображення. Оцінка небезпеки зіткнення.
- 27.Процедури по забезпеченню безпеки виконання робіт на судні (роботи в закритих приміщеннях, зварювальні роботи, роботи на висоті и т.п.).
- 28.Нормування остатійності морських суден регистром судноплавства України та IMO.
- 29.Фактори, які впливають на посадку і остатійність судна. Заходи забезпечення заданої посадки и остатійності судна.
- 30.Вплив пошкодження корпусу та наступного затоплення будь якого відсіку на посадку и остатійність судна. Заходи, які необхідно застосувати в таких випадках.
- 31.Перерізуючи сили, вигинаючи та торсіонні моменти. Діаграми дозволених вигинаючих моментів і перерізуючих сил.
32. Вантажний план судна. Загальна характеристика, порядок складання вантажного плану судна.
- 33.Визначення кількості вантажу по осадці судна (draft survey).
- 34.Інформація про остатійність судна, її призначення, структура і зміст.
- 35.Поточний контроль остатійності судна кренування і по періоду качки.

36. Міжнародна конвенція о вантажній марці. Визначення допустимої осадки судна під час погрузки враховуючи плавання в різних зонах дії вантажної марки.
37. Міжнародний кодекс з охорони суден і портових споруджень (ISPS Code).
38. Укладка та кріплення вантажу на судні (Code of Safe Practice for cargo stowage and securing).
39. Правила перевезення небезпечного вантажу морем (IMDG Code).
40. Відповідальність перевізника по забезпеченням якості транспортування вантажу морем.
41. Коносамент і його значення в комерційній практиці міжнародних перевезень вантажів.
42. Методи та засоби захисту навколошнього середовища від забруднення з суден.
43. Контроль судна державою порта.
44. Технічний нагляд за суднами – цілі, види, органи нагляду.
45. Документи, які видає класифікаційне товариство на вантажне судно, їх експлуатаційне значення.
46. Суднові документи, які видаються адміністраціями держави прапору судна та суднова звітність.
47. Основні положення і вимоги МКУБ (ISM Code).
48. Ушкодження, спричинені судну під час процесу вантажних операцій і дії вантажного помічника капітана.

ЛІТЕРАТУРА

1. Баранов Ю.К., Гаврюк М.И., Логиновский В.А., Песков Ю.А. Навигация, Санкт-Петербург, 1997, 510 с.
2. Aleksishin V.G., Dolgochub V.T., Ivasjuk N.A. Navigation, Одесса, 1999, 167 с.
3. Рекомендации по организации штурманской службы на морских судах Украины (РШСУ-98). Одесса: ЮжНИИМФ, 1998. 111с.;
4. Ермолаев Г.Г. Морская лоция. – 4-е изд., перераб. и доп.– М.: Транспорт, 1982. – 392 с.
5. Ермолаев Г.Г. Судовождение в морях с приливами. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Транспорт, 1986. – 160 с. (Библиотечка судоводителя).
6. Баранов Ю.К., Гаврюк М.И., Логиновский В.Д., Песков Ю.Д. Навигация. Учебник для вузов – 3-е изд., переработанное и дополненное. – СПб.: Издательство «Лань», 1997 – 512 с.
7. Кондрашихин В.Т. Определение места судна.- 2-е изд. перераб. и доп.- М.: Транспорт, 1989.-230 с.
8. Синяв В.А. Мореходная астрономия. – Одесса: Система Сервис, 2004. – 152с.
9. Демин С.И. Вопросы управления морского судна.-М.: Рекламинформбюро, 1975,- 75 с.

10. Справочник судоводителя по навигационной безопасности мореплавания. – Одесса, 1990. - 167с.
11. Алексишин В.Г., Козырь Л.А. Методика выполнения курсовой работы по навигации "Навигационное планирование перехода". Одесса: Латстар, 2001. □ 72с. с приложениями
12. Мальцев А.С. Маневрирование судов при расхождении. - Одесса: ОМГЦ, 2002,- 208с.
13. Синяев В.А., Мельничук М.П. Задачник по математической статистике и теоретическим основам судовождения. Учебное пособие.: Одесса УМО ОГМА, 2003, 78с.
14. Аксютин Л.Р. Грузовой план судна. – Одесса: АО БАХВА, 1996. – 144 с.
15. Васьков Ю.Ю., Цымбал Н.Н. Портовые формальности в Украине: оформление прихода, отхода и стоянки морских судов. – Одесса: Латстар, 2002. – 99с.
16. Гаврилов М.Н. Транспортные характеристики грузов: Справочное руководство М.: В/О «Мортехинформреклама». Морской транспорт, 1994. – 193 с.(Приведены удельные погружочные объемы грузов)
17. Мельник В.Н. Эксплуатационные расчеты мореходных качеств судна. – М.: Транспорт, 1990 – 142с.
18. Снопков В.Н. Технология перевозки грузов морем: Учебник для вузов.3-е изд., перераб. и доп. – С.Петербург: АНО НПО «Мир и Семья», 2001 г. 560 с. илл.
19. Справочник капитана дальнего плавания. М.: Транспорт, 1988 – 241с.
20. Варбанец Т.В. Метеорология: учебное пособие для студентов специальности «Судовождение» высших учебных заведений.-Одесса:ОНМА,2006.-200с.
21. Кодекс торгового мореплавания Украины.
22. Максимаджи А.И. Капитану о прочности судна:Справочник. - Л.: Судостроение, 1988. - 24 с.
23. Мельник В.Н. Эксплуатационные расчеты мореходных характеристик судна. - М.:Транспорт, 1990. - 142 с.
24. Мельник В.Н., Сизов В.Г., Степанов В.В. Эксплуатационные расчеты мореходных качеств судна. - М.: в/о Мортехинформреклама, 1987. - 54 с.
25. Сизов В.Г. Теория корабля: Учебн. Пособ./ Одесская национальная морская академия. – Одесса: ФЕНИКС, 2003. –284 с.

Документы IMO

26. International Convention for Safety of Life at Sea (SOLAS) as amended.
27. International Convention for the Prevention of Pollution from Ships, 1973/78 (MARPOL).
28. Конвенция и кодекс по подготовке, дипломированию моряков и несению вахты (ПДМНВ-78/95) – International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers, 1978/95 (STCW-78/95)
29. Bridge Procedures Guide, ICS, 1998 (BPG);
30. Bridge Team Management, IMO, 1993 (BTM)
31. Международный Кодекс перевозки морем опасных грузов (IMDG Code).
32. Международный Кодекс по безопасной перевозке зерна насыпью (International grain Code).
33. Резолюция ИМО A.893 (21) –1999 «Руководство по планированию рейса».

- 34.Международный морской кодекс по твердым навалочным грузам (International Maritime Solid Bulk Cargoes Code (IMSBC Code)).
- 35.Кодекс безопасной практики размещения и крепления груза (Code of safe practice for cargo stowage and securing (CSS Code)).
- 36.Кодекс безопасной практики для судов перевозящих лесной груз на палубе (Code of safe practice for ships carrying timber deck cargoes).
- 37.Кодекс безопасной практики погрузки и выгрузки навалочных судов (Code of practice for safe loading and unloading of bulk carriers (BLU Code)).
- 38.Международная Конвенция о грузовой марке 1966 г. (International convention on Load Lines, (LL-66)).
- 39.Resolution A.749(18). Code on Intact Stability for All Types of Ships Covered by IMO Instruments (ISC).